

IRINA GAVRILĂ (11 februarie 1950 – 16 aprilie 2022)

Anul acesta la 16 aprilie ne-a părăsit plecând la cele veșnice fosta noastră colegă și prietenă Irina Gavrila. Timp de aproape un deceniu se luptase cu o boală nemiloasă cu discreție, optimism, curaj, dar și cu speranță. Locuia de ceva vreme alături de soțul ei în Statele Unite ale Americii și ori de câte ori sănătatea îi permitea venea în țară. De fiecare dată se bucura să-și revadă prietenii și colegii, să depene amintiri, să viziteze locurile natale.

Am cunoscut-o pe Irina Gavrila imediat după intrarea mea la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” cu mai bine de patru decenii în urmă. Era o tânără veselă, plină de viață, cultivată, amabilă, de care te simțai atrasă, mai ales că avea darul de a veni oricând în întâmpinarea unei solicitări, de a colabora la proiecte de cercetare. Mereu zâmbitoare, dornică să ajute, generoasă, modestă, o mare iubitoare de spectacole de teatru, Irina urmărea ultimele montări la teatrele bucureștene și ne cumpăra bilete. Îmi amintesc cu nostalgie, dar și cu o imensă plăcere de excursiile pe care le făceam în jurul Bucureștiului sau prin țară, de întâlnirile prilejuite de diferite evenimente, dar și de cele trei săptămâni petrecute la Sofia în cadrul unui stagiu de documentare. Firea plăcută, optimismul, discreția și bunele maniere au făcut-o îndrăgită de doamnele din departamentul de istorie medie din institut, în al căror „club” era binevenită.

Absolventă a liceului „Gheorghe Lazăr”, azi colegiu național, Irina a iubit matematica, ceea ce a determinat-o să urmeze cursurile Facultății de Matematică a Universității din București, specialitatea informatică, domeniu nou la vremea respectivă. La absolvire, în 1972, Irina a fost repartizată la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, din cadrul Academiei Române, unde se puneau bazele unei cercetări de pionierat prin crearea unui departament al cărui obiect era aplicarea metodelor matematice în cercetarea istoriei și constituirea de baze de date istorice. Timp de patru decenii Irina Gavrila a parcurs toate gradele științifice și a susținut teza de doctorat cu tema *Metode statistice și prelucrare automată în exploatarea informației istorice*, devenind doctor în istorie în 1998. În 2004 lucrarea a primit premiul „Nicolae Iorga” din partea Academiei Române.

La Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” Irina Gavrila s-a făcut remarcată prin abnegație, spirit novator, prin promptitudinea cu care răspundea solicitărilor și prin inițierea și participarea la noi proiecte de cercetare. De informațiile și noutățile culese cu prilejul specializărilor și stagiilor de documentare în Marea Britanie, Statele Unite ale Americii, Bulgaria, Federația Rusă, axate pe proiectarea și analizarea bazelor de date istorice în general, și al demografiei istorice în special, au beneficiat colegii și colaboratorii. Împreună am participat la mai multe granturi UEFISCDI, la unul Irina fiind coordonatoare, prilej de a constata încă o dată profesionalismul și acribia sa.

Un loc aparte în activitatea științifică a Irinei Gavrila îl ocupă investigarea surselor documentare oferite de călătorii străini care au străbătut spațiul românesc în cursul secolului al XIX-lea, alcătuind în acest sens o bază de date istorice privind impresiile acestora despre realitățile locurilor. În cadrul procesului de documentare pentru grantul al cărei coordonator era, Irina a acordat o atenție deosebită tinerilor cercetători cooptați în colectiv, cărora le-a facilitat stagii de documentare peste hotare, achiziționarea de laptopuri, i-a sprijinit în depistarea surselor de documentare.

Născută cu vocația cercetării, transformată în pasiune, manifestată constant de-a lungul întregii activități științifice, Irina Gavrila a lăsat lucrări științifice atât în calitate de unic autor cât și de coautor, dintre care menționez: *Arhondologiile Țării Românești de la 1837* (împreună cu Paul Cernovodeanu), Brăila, Istros, 2002; *Statistică matematică și informatică în cercetarea istoriei*, Brăila, Istros, 2003; *Cercetarea istorică asistată de calculator*, București, Oscar Print, 2014; *Societatea românească între modern și exotic văzută de călătorii străini 1800–1847* (coordonator împreună cu Ileana Căzan), București, Oscar Print, 2005; „*Celălalt autentic*”. *Lumea românească în*

literatura de călătorie (1800–1850) (coord.), București, Oscar Print, 2010; *Frontierele necunoscutului. De la vest spre est prin țările române. Impresii de călătorie, secolul XIX*, (coordonator), București, Oscar Print, 2011. Aceștia li se adaugă numeroase studii de specialitate publicate în reviste din țară și străinătate.

Pentru noi, colegi și prieteni Irina Gavrilă va rămâne mereu în amintire ca o figură luminoasă, un om generos, modest și plin de viață.

Odihnește-te în pace, dragă Irina.

Daniela Bușă